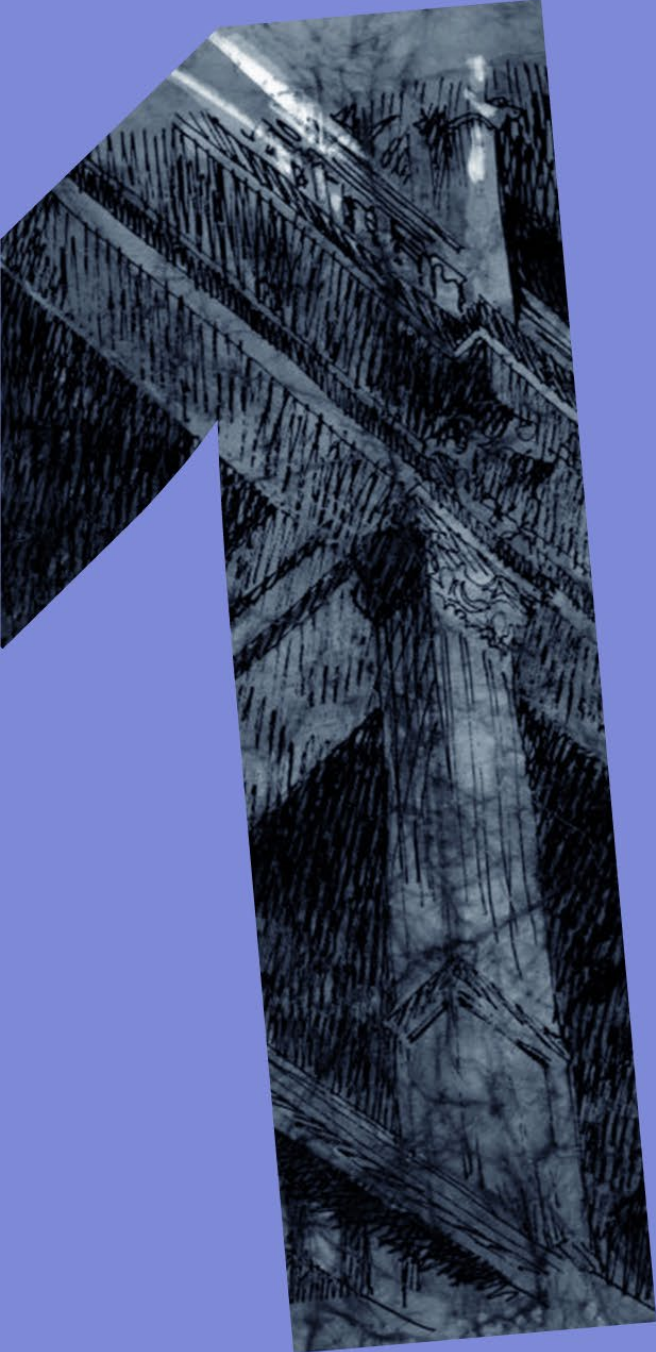

Salt Araştırma Fonları

2013
2023

Türkiye için Özgün Bir Araştırma Desteği Salt Araştırma Fonları

Salt'ın kuruluşunun hemen ardından tariflenerek Ocak 2013'te başlatılan ve kurumun sürekli programlarından biri hâline gelen Salt Araştırma Fonları onuncu senesini tamamladı.

Sanat, mimarlık ve tasarım pratikleriyle kent, toplum ve ekonomi tarihi incelemelerine vâkıf küçük bir grubun tahayyülü olan Salt, disiplinlerötesi araştırma ve programlarıyla karşılıklı öğrenme ve tartışmaya açık bir ortam oluşturdu; geliştirdiği kaynaklar ve ürettiği içeriklerle bu zemini sürdürülebilir kılmayı hedefledi. Bir kültür kurumu olarak farklı eğitim yaklaşımlarını benimsemeyi ve araştırmacılara kendi merak, sorgulama ve anlamlandırma yolculuklarında eşlik etmeyi önemsemi. Yerel ve bölgesel belleğe katkıda bulunan yazılı ve görsel kaynakları Salt Araştırma bünyesinde bir araya getirip ücretsiz erişime sunarak bağımsız bir üretim alanı meydana getirdi. Hemen ardından, araştırmacıların göz ardı edilen tarihler üzerine özgün yaklaşımlar getirerek bilgi üretmesini ve kurumun bünyesindeki birikimleri değerlendirmesini teşvik etmek amacıyla Salt Araştırma Fonları'nı oluşturdu.

Deneyisel düşünce ve bilgi üretimine katkıda bulunan ve yeni kaynakları görünür kılan Türkiye odaklı özgün araştırmaları destekleme kararı alınırken, seçici kurulun beş üyesinden üçü kurum dışından davet edildi. Araştırma ve Programlar Direktörü karar mekanizmasının dışında kalarak seçici kurulun bağımsızlığını sağladı. Kurumdan katılan iki üye ise uzmanlıkları dolayısıyla kurulda yer aldı. Salt Araştırma Fonları kapsamında bir yandan uzmanlıklara değer verilirken, diğer yandan farklı alanlardan gelen üyelerin her yıl yüzün üzerinde projeyi birlikte değerlendirmesi ve tartışması disiplinlerarası iletişime katkı sundu. Her iki yılda bir değişen seçici kurul üyeleri ilgi alanlarına, konularına ve zamanın ruhuna göre desteklenecek projeleri seçtiğinden, süreç içerisinde konular ve çıktılar çeşitlendi. Akademi dışına da açık nadir desteklerden biri olan Salt Araştırma Fonları, araştırmayı merak ve olası çıktıları üzerinden değerlendirmeye öncelik verdi. On yıldan beri yeni araştırmaları kamuyla buluşturarak görünür kılmaya ve katılımcıların katkılarıyla şekillendirmeye, araştırma

yöntemlerini geliştirirken çok yönlü bir etkileşim ağı kurmaya imkân tanıdı; yeni öğrenme modellerine, yaratıcı ve özgür bakış açılarına alan açmayı amaçladı.

Kuşkusuz bir yıllık araştırma süreci somut çıktılar oluşturmak için yeterli değil. Araştırma, uzun soluklu bir yolculuk; zaman içerisinde yayın, sergi, film veya dijital platformlar aracılığıyla somutlaşarak topluma dokunabilir. Bazen de çeşitli nedenlerden ötürü araştırma yarıda kalabilir, ancak sorular önemini yitirmez. Salt Araştırma Fonları kapsamında desteklenen her araştırma projesi çıktıya dönüşmemiş olsa da, yahut bazı alanlarda görece daha az başvuru gerçekleşmesi eğitim ve araştırma pratikleri üzerine düşünmemizi gerektirse de, sürecin kendisi öğretici. Kazanılan deneyimlerin uzun vadeli toplumsal dönüşümlere etkisini gözlemleyebilmek için emek harcamak, özenli ve tutarlı biçimde çalışmak, yapıcı ve yatay ilişkiler kurabilmek gerekiyor. Disiplinlerin kesişim noktalarında karşılıklı öğrenme, soru sorma ve tartışma ortamı oluşturan Salt Araştırma Fonları da, bu doğrultuda birlikte düşünmeye, eleştirel bakmaya ve etkileşime yönelik davetini her sene yeniliyor.

Değişime açık yapısıyla Salt Araştırma Fonları'nın kapsamı ile araştırmacıları bir araya getirme ve geri bildirim yöntemi zaman içerisinde evrilsen de, odaklanılan alanlar aynı kaldı. Bu yıl Salt Araştırma'ya eklenen grafik tasarım ve sinema konulu arşivler, önümüzdeki dönemlerde yeni araştırma alanlarına kapı aralayacak; genç araştırmacıların geçmiş mirası güncel veriler ışığında yorumlayan çalışmalarına yönelik daha geniş kapsamlı bir zemini olanaklı kılacaktır.

Salt Araştırma Fonları bileşenleriyle var oldu. İlk on yılda yapıcı ve kapsayıcı bir ortamın oluşmasını sağlayan araştırmacılara, seçici kurul üyelerine, destekçilerimize ve tüm katılımcılara sonsuz teşekkürler.

—Lorans Tanatar Baruh
Salt Araştırma ve Programlar Yardımcı Direktörü

2023

Ayça Yüksel, “Çay Tarımında Tekniğin Dönüşümü ve İş Birliği İlişkilerinin Sınırları”

1959'da Artvin'de kurulan ve yerel iş birliği ilişkilerinin bir parçası olan Hopa Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'nin toplumsal ilişkileri, Hemşin kültürünü ve ekolojiyi şekillendirmedeki rolünü, çay bitkisinin üretim ve işleme sürecinde kullanılan alet ve makinelerin dönüşümü üzerinden inceleyen etnografik bir araştırma.

Büşra Sokur, “Yenilikçi Sanat Arayışında Bir ‘Serbest Kürsü’: Yeditepeli Ressamlar ve Yazarlar (Yeditepe Dergisi 1950-1960)”

Yeditepe Dergisi'nin ilk on yılı (1950-1960) odağında ressam ve edebiyatçı dostlukları ile ortamlarına bakarak kolektif düşünce ve sanat iklimini irdeleyen bir araştırma.

Mustafa Emir Küçük, “Kentte Hayvan Emeği: Dersaadet Tramvay Şirketi'nin Atları”

1871-1914 yıllarında Dersaadet Tramvay Şirketi bünyesindeki atların yaşam alanlarını ve salgın hastalıklarla hem sayıları hem de görünürlükleri giderek artan atların İstanbullularla etkileşimini ele alan bir inceleme.

Ozan Torun, “Saraydan Sonra, Otelden Önce: Şeref Stadı Havuzu ve Çırağan'da 50 Yaz (1937-1986)”

Ekim 1937'den Eylül 1986'ya İstanbul'da su sporlarının, yüzme deneyimlerinin ve yaz eğlencelerinin mekânı Çırağan'daki Şeref Stadı Havuzu'nun kentsel hafızadaki yerini belgeler ve tanıklıklar ışığında inceleyen bir belgesel araştırması.

Sevi Bayraktar, “1960'lardan 1980'lere Toplumsal Hareketler Performans Arşivi”

İki darbenin etkisi altındaki İstanbul'da cereyan eden toplumsal hareketlerin eylem repertuarı içerisinde sanatın ve sanatsal performatif araçların neler olduğu, nasıl kullanıldığı, ne tür etkiler yarattığı ve nasıl aktarıldığını inceleyen disiplinlerarası bir araştırma.

Suzan Pektaş, Öykü Önal, “Madde ve Reaksiyon: 20. Yüzyılda Hızla Sönen Bir Kent İdeali ve Balya Madeni”

20. yüzyıl başında Balıkesir'in Balya ilçesinde yabancı sermayeyle sürdürülen ve 1939'da sona eren madencilik faaliyetinin, ilçenin doğasını, ekonomisini, toplumsal yapısını nasıl dönüştürdüğünü eleştirel bir bakış ile ele alan bir araştırma.

2022

Başak Altın, “Lucia Moholy’nin Ankara Yılları: Sürgünde Bir Kadın Fotoğrafçı”

Bauhaus Okulu’nun inşa ve üretim süreçlerini fotoğraflayan avangart fotoğraf sanatçısı, kütüphaneci ve arşivci Lucia Moholy’nin 1952-1958 yıllarında Ankara’da geçirdiği zamanı ve Türkiye’deki üretimlerini kurumsal kayıtlar, fotoğraflar ve yazıları aracılığıyla inceleyen bir araştırma.

Bilge Beril Kapusuz Balcı, “Mimarlık, Politika, Estetik ve ‘Kâğıttan Meseleler’: Çevre Dergisi (1979-1981) ve Mimarlık Yayıncılığı Sahnesindeki Yarım Kalmış Aracılığı”

Kısa ömürlü bir yayın hayatı olan *Çevre: Mimarlık ve Görsel Sanatlar Dergisi*’nin düşünsel olarak ortaya çıkışı, yapısal organizasyonu, kurduğu ilişkiler ağı ve üstlendiği rolü eğitim ve yayıncılık ekolojileri etrafında değerlendiren bir araştırma ve görsel sunum.

Can Memiş, “Bellek Hakkının İhlali Olarak Yitirilmiş Bir Hafıza Mekânı İhtimali: Sultanahmet Cezaevi”

Kentsel bir hak olarak bellek hakkının toplumsal bir talebe dönüştüğü Sultanahmet Cezaevi örneği üzerinden, hafızalaştırma çalışmalarının demokratikleştirme süreçlerindeki katkısı ve rolünü irdeleyen bir araştırma.

Efe Murat Balıkçioğlu ve Emirhan Eringen, “Kayıp Avangart: Yüksel Pazarkaya Stuttgart Somut Şiir Okulunda”

Avangart Stuttgart Somut Şiir Okulu üyelerinden Yüksel Pazarkaya’nın ses şiiri ve performans kayıtları, fotoğrafları, yayınları, okulun çevresinde üretenlerin sözlü tarih kayıtları aracılığıyla, sanatçıyı Türkiye güncel sanat ve edebiyat alanında yeniden konumlandıran bir araştırma.

Hazal Özdemir, “Geri Dönmemeye Yemin Ettiler: İmparatorluğun Sonunda Ermeni Göçü ve Fotoğrafik Belgeleme”

1896-1908 yıllarında iş olanakları sebebiyle Amerika’ya göç eden Osmanlı Ermenilerinin devlete teslim etmek zorunda kaldıkları fotoğrafların hangi vilayetlerde, kimin tarafından üretildiğini, hangi liman kentlerine dağıtıldığını ve nerede arşivlendiğini inceleyerek kent, göç ve fotoğraf arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bir araştırma ve haritalandırma çalışması.

Serim Dinç, İnci Olgun ve Sait Gözü, “Oda-Avlu-Mahalle: Mardin Latifiye Mahallesi”

Mardin Latifiye Mahallesi’nde yaşamış olan Ensari, Özyarımcı, Tatlıdede ve Altun ailelerinin yaşam alanlarını sosyo-mekânsal açıdan inceleyerek odadan avluya, avludan mahalleye tarihî kentsel peyzajın katmanlı ve dinamik yapısını değerlendiren bir araştırma ve görsel çıktı.

Hazal Özdemir, Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen araştırmasından yola çıkarak ABD'ye göç eden Ermeni kadınların özneliği üzerine bir yazı kaleme aldı. "[Arşivin Sınırlarında Transatlantik Mobilitenin İzini Sürmek: Terk-i Tabiiyet Eden Kadınların Arşiv'deki Yeri](#)" başlıklı yazı Aralık 2022'de *5Harflier*'de yayımlandı.

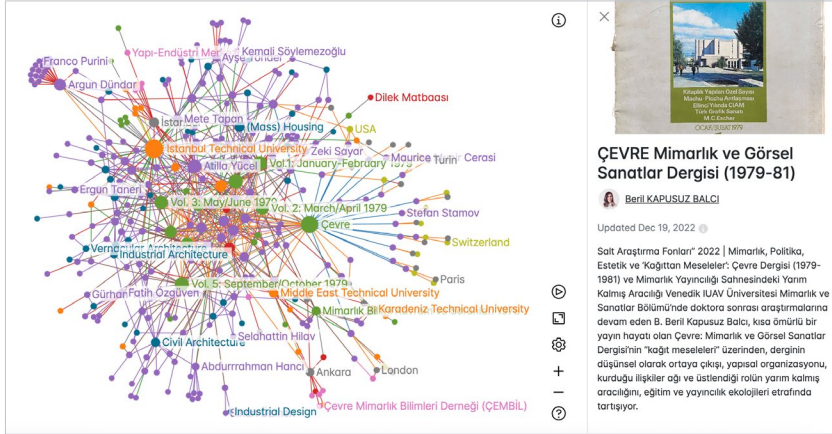

Herganiyan Parsih veled-i Makdisi Krikor ve ailesi, Bitlis, 21 Eylül 1907 Cumhuriyetin Devlet Arşivleri

Efe Murat Balıkcıoğlu ve Emirhan Eringen'in Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen görsel arşiv araştırmalarını konu aldıkları "["Kayıp Avangart: Yüksel Pazarkaya Stuttgart Somut Şiir Okulunda \(1959-1972\)"](#) başlıklı yazı, Temmuz 2023'te Salt Blog'da yayımlandı.

16x4x66 sergi afişi, 1966 Efe Murat Balıkcıoğlu ve Emirhan Eringen'in izniyle

Graph Commons Ağ Haritası
Ekran Görüntüsü

B. Beril Kapusuz Balcı, Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen projesi kapsamında *Çevre: Mimarlık ve Görsel Sanatlar Dergisi*'nin düşünsel üretimine katkıda bulunan kişi ve kurumlar arası ilişkileri görselleştirerek bir [ağ haritası](#) üzerinden sundu.

ÇEVRE Mimarlık ve Görsel Sanatlar Dergisi (1979-81)

Beril KAPUSUZ BALCI

Updated Dec 19, 2022

Salt Araştırma Fonları' 2022 | Mimarlık, Politika, Estetik ve Kağıttan Meseleler: Çevre Dergisi (1979-1981) ve Mimarlık Yayıncılığı Sahnesindeki Yarım Kalmış Aracılığı Venedik İTAV Üniversitesi Mimarlık ve Sanatlar Bölümünde doktora sonrası araştırmalarına devam eden B. Beril Kapusuz Balcı, kısa ömürlü bir yayın hayatı olan Çevre: Mimarlık ve Görsel Sanatlar Dergisi'nin "kağıt meseleleri" üzerinden, derginin düşünsel olarak ortaya çıkışı, yapısal organizasyonu, kurduğu ilişkiler ağı ve üstlendiği rolün yarım kalmış aracılığını, eğitim ve yayıncılık ekolojileri etrafında tartışıyor.

2021

Aslı Özgen Tuncer, “Yıkımın Estetiği: 1980 Sonrası Sanatta Harabe, Hafıza, Hafriyat”

Salt Araştırma Sanat Arşivi’nde belgelenen 1980 sonrası işleri, siyasi gündem ve yıkım kavramıyla ilişkilendirerek bir direniş veya müdahale olarak inceleyen bir araştırma.

Didem Yavuz Velipaşaoğlu ve Esra Bici Nasır, “1960’lı Yıllarda Bir Modernleşme İzleği Olarak Sümerbank Halı Tasarımları”

1960’larda üretilen Sümerbank halılarında dönemin modernist sanat akımlarından etkilenerek stilize edilmiş geleneksel motif ve kompozisyonları barındıran tasarım yaklaşımına dair bir araştırma.

Şahika Karatepe, “Osmanlı İmparatorluğu Emek Tarihini Cinsiyetlendirmek”

Aile yakınlarını iş kazasında kaybeden kişilerin demiryolu şirketleri ve Nafia Nezareti ile girdikleri dava süreçlerine odaklanarak, Osmanlı İmparatorluğu’nun 19. yüzyıldaki hukuki dönüşümü ile kadınların bu dönüşümden nasıl etkilendiğini irdeleyen bir araştırma.

Aslıhan Günhan, “Kamp Armen: Bir Modern İnşa, Çevre, Mülkiyet ve Yıkım Öyküsü”

Tuzla Ermeni Yetimhanesi (1962-1987) veya bilinen ismiyle Kamp Armen’in inşa sürecini tanıklıklar, arşiv belgeleri ve kanuni düzenlemeler ışığında, “eleştirel umut” kavramıyla birlikte değerlendiren bir araştırma.

Ilgın Yeşim Eldeş ve Hacer Bozkurt, “Hemşinlilerin 20. Yüzyıldaki SSCB’ye Göçü Sonrasında Köyün Yeniden İnşası: Makrevis Köyü (Konaklar Mahallesi) Örneği”

Ekonomik nedenlerle göç ettikleri Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’nden (SSCB) Makrevis Köyü’ne (Çamlıhemşin, Rize) dönüş yapan Hemşinlilerin inşa ettikleri konaklar odağında mekân-yaşam ilişkisini detaylandırarak, göçün köydeki toplumsal hayata etkilerini belgelemeyi amaçlayan bir araştırma.

Tuğçe Tezer, “Antakya Yürünebilir Kent Tarihi Rehberi: Mekânsal Dönüşüm ve Sabitlikler”

1929-1930 tarihli Fransız kadastral haritaları ile 2011 yılı Antakya haritası üzerinden güncel ve tarihsel kent dokusunun bir karşılaştırmasını yaparak mekânsal devamlılık ve değişimlerin izini süren bir araştırma.

Tuğçe Tezer'in Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen projesinin çıktılarını ve 6 Şubat depremlerinin ardından üstlenebileceği işlevleri ele aldığı "[Antakya'nın tarihini adımlamak: Önce | Sonra. Depremden sonra 'Antakya Yürünebilir Kent Tarihi Rehberi'](#)" başlıklı yazı, Ağustos 2023'te Salt Blog'da yayımlandı.

Princeton Üniversitesi kazılarında bir fotoğraf, 1932
Hatay Büyükşehir Belediyesi Arşivi

Projesi Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Aslıhan Günhan, 26 Aralık 2022'de Bilkent Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nde "[Humanitarianism, Orphan Care and Architecture Against Displacement](#)" başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Proje ayrıca Günhan'ın "Displaced Modernities: The Ottoman Empire, Turkey and the Specter of Armenian Builders" (Cornell Üniversitesi, 2023) başlıklı doktora tezinin bir bölümünü oluşturdu.

Kamp Armen, Tuzla, 1970'ler
Küçükgüzelyan Aile Arşivi

İlgin Yeşim Eldeş ve Hacer Bozkurt'un Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen araştırmaları kapsamında ürettikleri Makrevis Konakları fotoğraflarından bir seçki, Bozkurt'un ilk kişisel sergisi *Zamanın Katmanları*'nda (Utopia Stadt, Wuppertal, 2022) sunuldu. Araştırma süreci ve proje bulguları "[Makrevis Hafızası](#)" Instagram hesabı üzerinden incelenebilir.

İlgin Yeşim Eldeş ve Hacer Bozkurt'un "Hemşinlilerin 20. Yüzyıldaki SSCB'ye Göçü Sonrasında Köyün Yeniden İnşası: Makrevis Köyü (Konaklar Mahallesi) Örneği" projesi kapsamında fotoğraflanan Hacaloğlu ve Deliomet Konakları, Makrevis Köyü (Çamlıhemşin, Rize), 2021
Fotoğraf: Hacer Bozkurt

2020

Emirhan Özay, “Anâsır Arasında: Ladino Basında Boykot, Ekonomik Milliyetçilik ve Osmanlılaşma Meselesi (1913-1914)”

Balkan Savaşı sonrasında Osmanlı, Rus, Leh ve Yunan milliyetçi ekonomi politikaları ve boykot hareketleri bağlamında, İstanbul ve İzmir’deki Ladino gazetelerin yayın politikasını inceleyen bir araştırma.

Faruk Can Ünal, “Türkiye’de Yazlık ve Dinlenme Kültürünün İlk Örneklerinden Biri Olarak Bayramoğlu”

1950’ler sonrasında yazlık ve dinlenme kültürünün toplumda yer edinmesiyle İstanbul’a yakın konumda bulunan Bayramoğlu’nun yazlık yerleşim yeri olarak ortaya çıkışı, gelişimi ve dönüşümünü mimari bağlamda değerlendiren bir araştırma.

Kıvanç Kılınc, Gülsüm Baydar ve Ahenk Yılmaz, “Gecekondu’nun ‘Modern’le İkamesi: İzmir Karşıyaka Cumhuriyet Mahallesi Sosyal Konutları (1979)”

İzmir Karşıyaka Cumhuriyet Mahallesi’nde gecekondu’lara “modern” bir alternatif olarak nitelenen sosyal konut projesinin aktörlerini, konut planlarını, mimari tasarımın öngördüğü aile yaşamını ve yaşam-mekân ilişkisini arşiv belgeleri, belediye yayınları ve dönemin yerel gazete haberleri üzerinden inceleyen bir araştırma.

Mert Daban, “Osmanlı Ankara’sına Sürgünler (1895-1912): Şehir-Sürgün İlişkisi Açısından Bir Yaklaşım”

1895 ile 1912 yılları arasında Ankara’ya sürgün gönderilen kişi ve topluluklar üzerinden vilayetin fiziksel, sosyal ve kültürel yapısını ele alan bir araştırma.

Nora Tataryan, “Geç Osmanlı’da Bir Kültürel Üretim Mekânı Olarak Salonlar”

II. Meşrutiyet sonrasında çoğunlukla edebiyat alanında faaliyet gösteren kadınlar tarafından bir evin oturma odasında tertip edilen davetleri, dönemin düşünce akımlarının ortaya çıktığı ve Türkiye’deki feminist hareketin tohumlarının atıldığı mekânlar olarak inceleyen bir araştırma.

Şerif Süveydan ve Evrim Gürel Süveydan, “Antakya’nın 1960-1990 Arası Kentsel Gelişiminde Bir Mimarın Rolü: Vilyam Azaroğlu”

Antakya’yı apartmanla tanıştıran ve 1957’den 1990’a Antakya ve yakın çevresinde, çoğu bugüne ulaşamamış yüzlerce binayı tasarlayan mimar Vilyam Azaroğlu’nun (1927-2020) üretimi üzerine yarı biyografik bir araştırma.

2020

Culturelst Fonları¹

Gülay Acar Göktepe, “İzmir’in Sosyal Yaşamında Bir ‘Cennet Kapısı’: Göktepe Piyano Salonu (1952-1957)”

1952’de özel bir mülkün üst katında açılan ve İzmir’in ilk konser salonu özelliğini taşıyan Göktepe Piyano Salonu’nun, şehrin sosyal yaşamına etkilerinin izini süren bir araştırma.

Mert Sarısu, “Kayıp Bir Avangardın İzinde: Darbeler Arası Sanat ve Toplumsal Hareketler”

12 Eylül’e varan süreçte, demokratik mücadelenin sorunlarına sanatla cevap üretmeye çalışan ve dönemin ruhuyla çelişkilerini barındıran *Halkın Dostları* (1970-1971), *Militan* (1975-1976) ve *Sanat Emeği* (1978-1980) dergileri üzerinden kültürel pratiklerin toplumsal hareketlerle ilişkisini değerlendiren bir araştırma.

1. 2020 yılında iki sanat araştırmasının fonu, Türkiye’deki kültür platformlarının gelişimine katkı sunmayı amaçlayan Culturelst tarafından sağlanmıştır.

Münevver Ayaşlı, Nesrin-Mehmet Ali Bağana, Elsé-Reşad Nuri Drago ve diğer misafirlerle salonda, Haziran 1937
Salt Araştırma, Said Bey Arşivi

Nora Tataryan'ın Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen araştırmasını odağına aldığı "[Osmanlı İmparatorluğu'nun Son Döneminde Bir Kültürel Üretim Mekânı Olarak Salon](#)" başlıklı yazı, Haziran 2023'te Salt Blog'da yayımlandı. Yazının genişletilmiş versiyonu ise *Ev: Tarihsel, Toplumsal ve Sembolik Bir Mekân Olarak Anlamı ve Dönüşümü* (Ankara: Nika Yayınevi, 2023) adlı kitapta yer aldı.

Vilyam Azaroğlu'nun mimari projelerinden örnekler
Azaroğlu Aile Arşivi

Şerif Süveydan'ın Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen araştırmasından hareketle kaleme aldığı "[Modern Antakya'nın Mimarı: Vilyam Azaroğlu](#)" ile "[Azaroğlu bir mahalle inşa ediyor](#)" başlıklı iki yazısı Temmuz 2022'de *Nehna* platformunda yayımlandı.

Alsancak'ta kurulan Göktepe Piyano Salonu, İzmir, 1952
Selahattin Göktepe Arşivi

Projesi Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Gülay Acar Göktepe'nin "[Özel Bir Arşivde Kadının Yeri ve Dünün Arşivinden Bugünün Kadınına Ulaşmanın İmkânı / Sınırlılıkları](#)" başlıklı yazısı, *Türkiye'de Arşivciliğin Bugünü ve Yarını, Kadınların Arşivlerdeki Yeri* (İstanbul: Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı, Beykoz Üniversitesi, 2021) adlı kitapta yayımlandı.

2019

Akansel Yalçinkaya, “Yeşilköy’den Atatürk’e, Hava Meydanından Havalimanına: Bir Havalimanının Tarihi”

6 Nisan 2019’da uçuşlara kapanan Atatürk Havalimanı’nın mimari tarihi ve ekonomik gelişiminin yanı sıra modern bir havacılık merkezine dönüşümünü kapsamlı arşiv belgeleri, basılı kaynaklar ve sözlü tarih çalışmaları eşliğinde görselleştirmeyi amaçlayan bir araştırma.

Biray Anıl Birer, “Unutulmuş Bir Maden Kentinde Erken Cumhuriyet Dönemi Modernleşmesinin Belleği ve Sosyal Hayat: Değirmisaz”

1930’ların sonundan 1960’ların ortasına dek Kütahya’da devlet tarafından işletilen ve verimsizlik gerekçesiyle kapatılan Değirmisaz maden ocağının bölgeyi ne şekilde dönüştürdüğünü gündelik hayat, sosyal ilişkiler ve mekân üretimi temelinde inceleyen bir araştırma.

Deniz Tümerdem, Elif Soylu ve İpek Kay, “Üreterek Öğrenme Mekânı: Büyükdere Fidanlığı ve Pratik Bahçıvan Yetiştirme Yurdu”

İstanbul’daki Büyükdere Fidanlığı’nın kullanımını, 1935’te açılan Pratik Bahçıvan Yetiştirme Yurdu’nun üreterek öğrenme ve kolektif çalışmaya dayalı eğitim anlayışını ve civardaki gündelik hayatı detaylandıran bir araştırma.

Emircan Melek ve Tarık Özcan, “Ankara’da ve Kıyıda: Helikon Derneği”

Başkent’in kültür ortamına bir soluk katmak amacıyla 1952’de kurulan Helikon Derneği’nin amaçlarını, entelektüelleri bir araya getirerek tartışma ve üretme zemini oluşturan etkinliklerini, orta sınıfa ulaşma çabasını ve Ankara’da olmasına karşın devletten bağımsız yapısını inceleyen bir araştırma.

Hatice Kurşuncu ve Suna Yılmaz, “Tekel Cevizli Fabrikası’nın Bilinmeyenleri: Kadınların Tekeli”

1967’de İstanbul’da açılan ve kadın işçilerin yoğunlukta olduğu Tekel Cevizli Fabrikası’ndaki işleyiş, sosyal faaliyetler ve işçi örgütlenmelerini kadınların deneyimi üzerinden ele alan bir araştırma.

Oytun Elaçmaz, “Anadolu Manzaralarının Tahayyülleri: İstanbul Üniversitesi Film Merkezi Filmlerinin Görsel Antropolojik Yönlerini Düşünmek”

İstanbul Üniversitesi Film Merkezi’nin kurucularından Sabahattin Eyüboğlu’nun 1956 ile 1972 yılları arasında çektiği belgesel filmleri sanat ve antropoloji ilişkisi üzerinden yorumlayan bir araştırma.

Tekel Cevizli Sigara Fabrikası Puro Üretimi, Haziran 2000
Tek Gıda-iş Sendikası Fotoğraf Arşivi

Hatice Kurşuncu ve Suna Yılmaz, Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen araştırmaları odağında bir [röportaj](#) gerçekleştirdiler.

Büyükdere fidanlığı çiçek serası, 1947
Fatma Gülay Uçan Arşivi

Deniz Tümerdem, Elif Soylu ve İpek Kay, Ezgi Tezcan ile gerçekleştirdikleri "[Kentte Üreterek Öğrenme Pratikleri](#)" (XXI, 11 Ağustos 2020) başlıklı söyleşide Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen araştırmalarının kapsamını anlattılar. Araştırmacılar, *Atatürk'ün Mirası Büyükdere Fidanlığı* (İstanbul: İBB Yayınları, 2023) adlı yayına bölüm yazarları olarak katkıda bulundular.

yıllar 5500 işçi, 1980'li yıllar 10.000
altma

ıvasız, gürültülü, kalabalık

daları, yönetici odaları, duşlar,
ası, sendika odası, laboratuvar

?
tütünde depolanıyor,
balyaları açılıyor, belli bir neme
daha sonra kırma makinesi ile kırılıyor.
t Makine: Ambalaj'dan paket kağıdı ve
keteniyor 5. Lojistik

2018

Barış Alp Özden, “Siyasal, Sosyal ve Ahlaki Bir Sorun Olarak İşçi Sınıfı Meskenleri: 1940’lı ve 1950’li Yıllarda Reform Tartışmaları”

İkinci Dünya Savaşı sonrası Anadolu’dan İstanbul’a göçen işçilerin mesken ve mahallelerindeki sıhhi ve ahlaki durum arasında kurulan bağı bilimsel kaynaklar ve popüler söylemler temelinde inceleyen, bunların işçilere yönelik bir konut politikası oluşturulmasına etkilerini değerlendiren bir araştırma.

Canan Eda Özgener ve Dilara Tekin Gezginti, “Rıfat Telgezer Örneği Üzerinden Cambazhane Kültürüne Bakış: Mekânsal Bir Okuma”

Türkiye’nin eğlence kültüründe köklü bir yere sahip cambaz ve cambazhaneleri 1950-1970 aralığında Rıfat Telgezer üzerinden inceleyen, söz konusu dönemin gündelik eğlence hayatı ve mekânsal karşılıklarına yönelik bir araştırma.

Eda Aslan ve Dilşad Aladağ, “Unutma Bahçesi: Yerin Belleği ve Yıkımın Topoğrafyası”

1935’te kurulan İstanbul Üniversitesi Alfred Heilbronn Botanik Bahçesi’nin arazisini merkezine alan ve Osmanlı İmparatorluğu’ndan bu yana bölgenin geçirdiği dönüşümlere bakan yarı biyografik bir araştırma.

Mustafa Kemal Baran, “Didyma 1925: Arkeoloji Tarihinde Bellek, Emek ve Yerel Topluluklar”

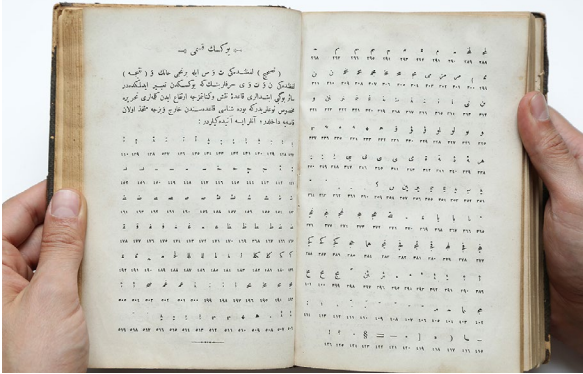
Arkeoloji alanındaki tarihyazımında pek ilgi görmeyen yerel topluluklar ile emek kavramları odağında arkeoloji ekibi ve yöre ahalisi arasındaki ilişkileri, yöreyle kurulan ekonomik ve sosyal bağlantıları, arkeolojide saha ve emek deneyiminin dinamiklerini irdeleyen bir araştırma.

Onur Yazıcıgil, “19. Yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu’nda Nesih Stilinin Tipografik Evrimi”

1728-1928 yıllarında Arap harfleriyle Türkçe yayımlanmış kitap, gazete ve mecmualardan yola çıkarak tipografik uygulamalarında temel yazı karakteri görevi görmüş olan nesih hurufatının tarihsel, yapısal ve görsel analizini yapan bir araştırma.

Seda Özdemir Şimşek, “Kent Seçkinlerinin Toplumsallaşma, Temsiliyet ve İktidar Mekânları: Erken Cumhuriyet Dönemi Balıkesir’inde Kulüp ve Dernekler”

Merkezî devleti taşra kentlerindeki dönüşümün asli ve biricik sorumlusu görmenin ötesine geçerek yerel aktörlerin, özellikle de kent seçkinlerinin aktif rolünü değerlendirmeye, sınıfsal analizini yapmaya yönelik monografik bir araştırma.

Basılmış Arapça hurufat nevileri

Projesi Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Onur Yazıcıgil, *Arabic Typography: History and Practice* (Salenstein: Niggli Verlag, 2023) adlı yayına katkıda bulunanlar arasında yer aldı. Yazıcıgil'in yayın üzerine kaleme aldığı "[Arap Harfli Tipografi Üzerine Yeni Bir Kitap](#)" başlıklı yazı, Aralık 2022'de *Manifold*'da yayımlandı.

Bir Yerin İzinde Pek Çok Yer, Manifold, 2021 [ön kapak]

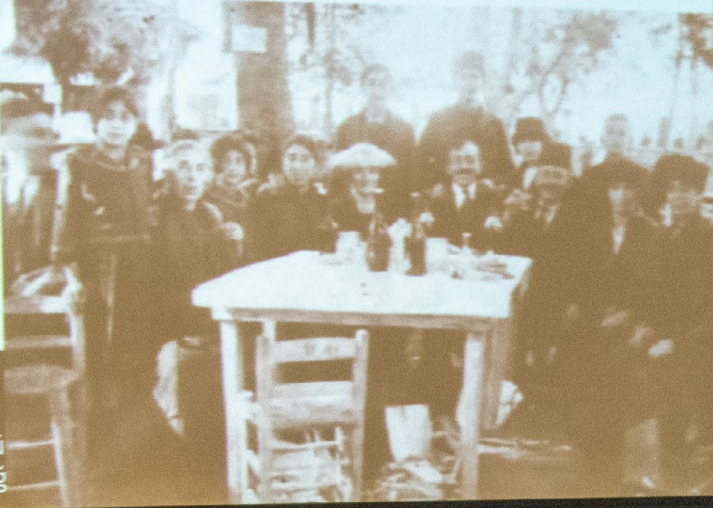
Projeleri Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Eda Aslan ve Dilşad Aladağ'ın, devam ettirdikleri araştırma sürecini konu alan "[Bir Yerin İzinde Pek Çok Yer](#)" başlıklı yazı dizisi Şubat 2019-Mart 2020 tarihlerinde *Manifold*'da yayımlandı ve aynı adla kitaplaştı (İstanbul: Manifold, 2021). Araştırma kapsamında Depo (İstanbul, 2021) ve Jewish Museum of Franconia'da (Fürth, 2022) sergiler düzenlendi.

Balıkesir Şehir Kulübü
Bir Nikah Töreni

19/11/1936

İktisatçı bey
ebodî müvakkilânı
sı size sunarken biz çifli-
ri onutmanını candan ve
sevgi ile dileriz.
İng. Akbaşı bî
1936

Bandırma Şehir Kulübü
Aileler Yemeği

2017

Bengü Kurtege Sefer, “Türkiye’de Kırsal Sınıf Mücadelelerinin Mekânsal Okuması: 1960’lı Yıllarda Ege Köylerinde Toprak İşgalleri, Siyaset ve Kadın”

İzmir’in Göllüce ve Atalan köylerindeki kırsal dönüşüm sürecinde topraksız köylü kadınlar, ağalar, siyasetçiler ve devrimciler arasındaki ittifaklar ve çatışma ilişkileri ile kadınların güç yapılarını nasıl şekillendirdiğini inceleyen bir araştırma.

Derya Acuner ve Sevinç Coşkun, “Kafesin İki Tarafı: Türkiye’de Hayvanat Bahçelerinin Hafızası”

Türkiye’de hayvanat bahçelerinin kuruluşu ve toplumsal hafızadaki yerini Gülhane (İstanbul), Atatürk Orman Çiftliği (Ankara), Fuar (İzmir) ve Kültür Park (Bursa) hayvanat bahçeleri odağında inceleyen bir araştırma.

Meltem Gürel, “Plajlar, Plaj Gazinoları ve Eğlence Kültürü, 1950-1970”

İstanbul’da hayata geçirilen modern plaj yapılarını, kıyıların kullanımı ve 1950-1970 yıllarındaki modernleşme politikaları bağlamında değerlendiren bir araştırma.

Nergis Abıyeva, “1950’lerde Paris’e Giden Ressamlar Bağlamında Tiraje Dikmen’in Hayatı ve Sanatı”

Tiraje Dikmen’in (1923-2014) İstanbul ve Paris arasında şekillenen sanat hayatı ile 1950’lerde devlet desteği olmadan kendi seçim ve olanaklarıyla Paris’e giden ressam kuşağındaki yerine odaklı, monografi niteliğinde bir araştırma.

Rüstem Ertuğ Altınay, “Arzuyu Resmetmek: Sabiha Rüştü Bozcalı’nın Reşad Ekrem Koçu Eserleri İçin Yaptığı İllüstrasyonlarda Queer Zaman ve Cinsellik”

Cinsel arzu, kimlik ve pratikleri dönemlerinin hâkim değerleriyle örtüşmeyen kişileri popüler kültür ve toplumsal hafızaya kazandıran Sabiha Rüştü Bozcalı ile Reşad Ekrem Koçu’nun kuir özneler için yarattığı alternatif tarihe odaklı bir araştırma.

Sezen Kayhan, “Yıldızların Altında: İstanbul’un Açık Hava Sinemaları ve Kentsel Dönüşümün Seyir Kültürüne Etkileri, 1950-1970”

İstanbul’da faaliyet gösteren açık hava sinemalarını ve 1950 sonrası Demokrat Parti politikalarıyla hızlanan kentsel dönüşümün sanat mirasına somut etkilerini inceleyen bir araştırma.

2017

Salt Araştırma Dr. Mehmet Bozdoğan Fonu Projeleri²

Ecem Sarıçayır, “Şehir Mekânında Askerî Alanlar Üzerinden İstanbul’u Anlamak”

İstanbul’daki askerî alanların yerleri, mekânsal izleri, şehirle olan bağları ve mimarlık ile şehircilik bağlamında konumlarını tarihî, toplumsal ve politik olaylar ışığında ele alan bir araştırma.

Nihal Koparan, “Türkiye’de Akademilerde Canlı Modellerin Tarihi ve Nü Modelliğin İcrası”

1950’lerden itibaren Türkiye’de canlı modelliğin gelişimi ile modernleşme süreci ve cinsiyet rejiminde konunun yanı sıra bu deneyimde modellerin özneliği ve çıplaklıkla ilişkilerini tarihsel ve güncel verilerle irdeleyen bir araştırma.

2. 2017 yılında iki araştırma, Türkiye’nin ilk radyoloji uzmanlarından Dr. Mehmet Bozdoğan’ın (1922-2015) anısına kızları Hande ve Sibel Bozdoğan tarafından sağlanan fonla desteklenmiştir.

Üsküdar Şemsipaşa Sineması
TÜRVAK Arşivi

Dikmen Profili Ekran Görüntüsü

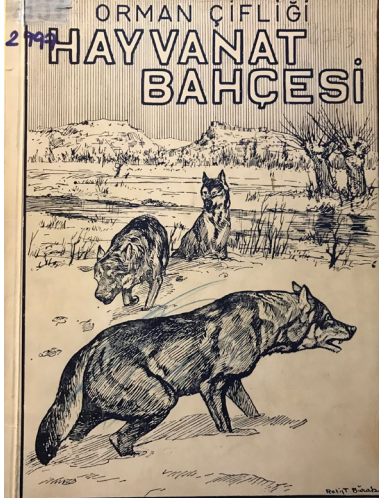

Ataköy Plajı, İstanbul, 1970'ler
Salt Araştırma, Harika-Kemali Söylemezoğlu Arşivi

Projesi Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Sezen Kayhan'ın "[Open-Air Cinemas of Istanbul From the 1950s to Today](#)" (*Space and Culture*, Cilt: 24, Sayı: 1, ss. 128-143) başlıklı makalesi yayımlandı. Kayhan'ın "Yeşilçam'dan Günümüze İstanbul'un Yazlık Sinemaları" başlıklı konuşması ise 14 Kasım 2023'te çevrimiçi olarak gerçekleşti. Konuşmanın kaydı Salt'ın YouTube kanalından izlenebilir.

Araştırması Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Nergis Abıyeva, Fransa merkezli sanatçı kadınlar arşivi AWARE'da (Archives of Women Artists, Research and Exhibitions) [Tiraje Dikmen](#) profilini kaleme aldı.

Meltem Gürel, Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen araştırması odağında kaleme aldığı bölümlerle *Coastal Architectures and Politics of Tourism Leisurescapes in the Global Sunbelt* (New York ve Londra: Routledge, 2022), *Transformations of Public Space: Architecture and the Visual Arts in Late Modern Istanbul 1950-80* (İstanbul: Swedish Research Institute in Istanbul, 2021), *Bir Mimarlık Tarihi Dizimi* (Ankara: ODTÜ Yayıncılık, 2019) ve *İstanbul'da Deniz Sefası* (İstanbul: Pera Müzesi, 2018) adlı yayınlara katkıda bulundu. İsveç Araştırma Enstitüsü (İstanbul, Türkiye), University of Cyprus (Nicosia, Kıbrıs) ve University of Illinois'da (Champaign, IL, ABD) konuşmalar yaptı.

Nevzad Tüzdil (der.), *Orman Çiftliği Hayvanat Bahçesi*, Ankara Basımevi, 1940 [ön kapak]

Projesi (Sevinç Coşkun ile birlikte) Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Derya Acuner'in "Kafesin İki Tarafı: Atatürk Orman Çiftliği Hayvanat Bahçesi'nin Hafızası" başlıklı yazısı, *Şehir ve Hayvan* (İstanbul: Patkika Kitap, 2020) adlı kitapta yer aldı. Acuner'in araştırması odağında kaleme aldığı [yazı](#) ise Eylül 2023'te Salt Blog'da yayımlandı.

"Jandarmaya, hazine arazisinde, kadınlar karşı çıktılar", *Akşam*, 25 Şubat 1969, s. 1 (Fotoğraf: Özden Alpdag)

Bengü Kurtege Sefer'in Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen doktora araştırması, 2018'de State University of New York at Binghamton Sosyoloji Bölümü'nde "Dissertation Year Award"a layık görüldü. Araştırmacının "1960'lı Yıllarda Ege Köylerinde Topraksız Köylü Mücadeleleri, Siyaset ve Kadın" başlıklı yazısı, *Tarihin Dönüşümü Dönüşümün Tarihi* (İstanbul: Altınbaş Üniversitesi Yayınları, 2022) adlı yayında yer aldı. Arşiv ve saha araştırması bulgularını paylaştığı "[Türkiye'de Kırsal Sınıf Mücadelelerinin Mekânsal Okuması: 1960'lı Yıllarda Ege Köylerinde Toprak İşgalleri, Siyaset ve Kadın](#)" başlıklı yazı ise Aralık 2023'te Salt Blog'da yayımlandı.

**Pathe Sineması,
Tepebaşı**
(Fotoğraf: Eski
İstanbul
Sinemaları-
Mustafa Gökmen)

çyt.

2016

Burak Çevik, “Merlyn Solakhan’ın Filmlerinin Türkiye Sineması’ndaki Yeri”

Türkiye’deki sinema sanatı anlayışında kırılma yaratan *Tekerleme* (1985) filminin konumunu, yönetmeni Merlyn Solakhan’ın pratiği ve Türkiye sinemasına katkıları ışığında değerlendiren bir araştırma.

Esra Bakkalbaşıoğlu, “Doğu’nun Elektriklenmesi”

Cumhuriyet’in ilk yirmi yılında Doğu ve Güneydoğu Anadolu’daki muhalif bölgelerin elektrikleştirilmesinin, ulus inşası ve modernleşme süreciyle ilişkisine dair bir analiz.

F. Ali Taptık ve H. Duygu Türemez, “Menfaat, Rıza ve Mülkiyet: Türkiye’de Görsel Sanatlar ve Hukuk”

Görsel sanatlar ve hukuk arasındaki bağlantıyı yasaların yorumu, mahkemelerin kanaati, sanatçı ve davacıların ilişkileri temelinde eleştirel açıdan ele alan bir araştırma.

Nil Tuzcu, “Ben, İstanbul”

20. yüzyıl boyunca İstanbul’da değişen gündelik hayat akışını farklı kimlikler üzerinden okuyan ve görselleştiren web tabanlı interaktif bir platform projesi.

Önder Çelik, “Ermeni Altınları ve Definecilik”

Maddi çevrenin hikâyeler, rüyalar ve teknik bilgiyle nasıl bir etkileşime girdiğini; bir zamanlar Ermenilerin evleri, kiliseleri, mahalleleri olan yerlerdeki izler ve kalıntıların defineci dünyasında ne tür bir tarihsel bilinç oluşturduğunu irdeleyen bir araştırma.

Ümit Fırat Açıkgöz, “Küresel Yerellik, Ulusal Modernlik: Erken Cumhuriyet İstanbul’unda Kentsel Dönüşüm ve Tarihî Miras (1923-1949)”

Erken Cumhuriyet dönemi İstanbul’unda kentsel dönüşüm planını yapan (Prost), uygulayan (Belediye), sürece dâhil olan (Eski Eserleri Koruma Encümeni, Vakıflar vd.) ve finansman sağlayanlar, mülk sahipleri, tarihî anıtların korunmasını isteyenler ile modern bir kent talep edenler arasındaki karmaşık ve çok boyutlu müzakere sürecinin analizi.

2016

Salt Araştırma Dr. Mehmet Bozdoğan Fonu Projeleri³

Enver Arcak, “‘Hermana’ 20. Yüzyıl Ankara Yahudileri Görsel Araştırma Projesi”

Ankara Musevi Cemaati’nin 20. yüzyıldaki sosyal, ekonomik ve kültürel hayatına dair yazılı, görsel ve işitsel malzemelerle dijital bir kayıt oluşturulmasını amaçlayan bir araştırma ve sunum.

Murat Tülek, “Birinci Boğaz Köprüsü’nün Ardından Gündelik Hayatta Değişimler: İstanbul Barosu Kayıtlarının İzinden 1970’lerde İş Yeri-Konut İlişkisi”

Birinci Köprü’nün kullanıma açılmasından önce ve sonra yayımlanmış iki baro levhası üzerinden iş yeri-konut ilişkisi ve gündelik hayat pratiklerinin değişimini inceleyen bir araştırma.

3. 2016 yılında iki araştırma, Türkiye’nin ilk radyoloji uzmanlarından Dr. Mehmet Bozdoğan’ın (1922-2015) anısına kızları Hande ve Sibel Bozdoğan tarafından sağlanan fonla desteklenmiştir.

Kırkçeşme, Unkapanı, 1935
Nicholas V. Artamonoff, Dumbarton Oaks, Trustees for Harvard University (Washington, D.C.) izniyle

Defincilerin işaret olarak yorumladığı bir Ermeni mezar taşı,
Van, 2016

Yusuf Blok'un 1960'larda Kızılay'da açtığı Markiz ve Venüs
mağazalarının fotoğrafları
Fotoğraf: Larissa Araz

Ümit Fırat Açıkgöz'ün "[Arşivden Çıktı: Kartpostalın Göstermediği Kent Direnişi](#)" başlıklı yazısı Temmuz 2017'de Salt Blog'da yayımlandı. Açıkgöz'ün Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen araştırması odağındaki konuşması ise 11 Temmuz 2023'te Salt Galata'da gerçekleşti. Konuşmanın kaydı Salt'ın [YouTube kanalından](#) izlenebilir.

Önder Çelik'in Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen araştırması, 2020 yılında Johns Hopkins Üniversitesi'nde tamamladığı "Life Underground: Hunting for Armenian Treasure in a Post-Genocide Landscape" başlıklı doktora tezinin bir bölümünü oluşturdu.

Enver Arcak, Salt Araştırma Dr. Mehmet Bozdoğan Fonu'yla desteklenen araştırmasının sonucunda *Hermana* (2017) belgesel filmini üretti. Film, İstanbul'da ilk kez 13 Mayıs 2017'de Salt Galata'da gösterildi.

Muhiddin Bey — Aman, Avrupaya gidip bir ay rahat oturayım!

2015

Alaz Burak Şen, “Türkiye Sinemasında Kuir ve Film Müziği: Gazino Sahneleri, Bar Müzikleri ve Öteki”

Cinsellik, cinsiyet, performans ve kuir temalarını barındıran yerli filmlerin müzik aracılığıyla izleyicisini nasıl konumlandığına yanında, izleyicinin bu filmleri nasıl kuir olarak konumlandığı üzerine bir kısa film.

Ayşe Hilâl Uğurlu, “Osmanlı İstanbul’unda Mimari Modernleşme, Toplumsal Yaşamın Dönüşümü ve Selâtin Camileri”

Selâtin camileri çevresindeki sosyokültürel yaşam alanının 19. yüzyılda geçirdiği köklü dönüşümü irdeleyen ve bu camilerin yarattığı toplumsal yaşamın yanı sıra verdiği politik mesajlardaki değişimin nedenlerini araştıran bir çalışma.

Baran Çağınlı, “Sivillığın Çöküşü, 90’ların Devlet Politikası ve Pratikleri Bağlamında Halk Olayları: Digor”

Digor olayları üzerinden Doğu ve Güneydoğu coğrafyasında siviller hayatını kaybederken geride kalan insanların neden “sivil” halk özelliklerini yitirdiğine dair bir analiz.

Beyza Boyacıoğlu, “Zeki Müren Transmedya Projesi”

Zeki Müren’in kimliği, hayranları ve mekânlarına odaklanarak Türkiye toplumunun çok katmanlı portresini çizmeyi amaçlayan interaktif bir web belgeseli.

Bilge Köse, “Toplumsal Bellekte Bir Endüstri Mirası ve Bir ‘Anı Değeri’ Okuması: SEKA Sanayi Ağı”

Bir endüstri mirası ağı olan SEKA’nın bıraktığı fiziksel izler ve kentliyle kurduğu ilişkiler bağlamında taşıdığı “anı” değerini tespit etmeyi ve ilişkilendirmeyi amaçlayan bir araştırma.

Eda Tarak, “Habitat II’nin Öldürülen Köpekleri: İstanbul’da Yakın Tarihin İzini Sürmek”

İstanbul’un yerinden edilme, eşitsizlik ve dışlanmalara işaret eden göç, şiddet ve demokrasi tarihini, Habitat II etkinliğinin hazırlık dönemine odaklanarak sokak köpeklerinin hafızası üzerinden okumayı amaçlayan bir araştırma.

Elvan Cobb, “Rayların Etrafında Hayat: Batı Anadolu Demir Yolları Coğrafyasına Duyusal Bir Bakış”

Osmanlı insanının, demiryollarının getirdiği değişimlere karşı tutumunu inceleyen ve modernlik ile gelişim arasındaki bağlantıyı sorgulayan bir araştırma.

Salim Aykut Öztürk, “Kurtuluş’ta Türkleşme, Kentsel Dönüşüm ve Mesken Biyografileri”

Kurtuluş semtinin 1929 yangını sonrası Türkleşme süreçleri ile semtteki yerinden edilmelerin fiziksel mekândaki yansımalarının apartman isimleri üzerinden sınıflandırılması ve semt sakinlerinin fiziksel mekân üretimlerinin analizi.

Hamidiye Camii'nde cuma selamlığı, tarih bilinmiyor
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Arşivi

Projesi Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Ayşe Hilâl Uğurlu, *Osmanlı Mimarlık Kültürü* (İstanbul: Kubbealtı, 2016) ile *The Friday Mosque in the City: Liminality, Ritual, and Politics* (Bristol ve Chicago: Intellect Books, 2020) kitaplarının eş editörlüğünü üstlendi ve her iki çalışmaya da makaleleriyle katkıda bulundu.

Beyza Boyacıoğlu, Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen projesinden hareketle [Zeki Müren Hattı](#) isimli interaktif web belgeselini hayata geçirdi. Proje kapsamında bir telefon hattı üzerinden arayanların Müren'e ilişkin duygularını, anılarını veya hikâyelerini paylaştığı bir sesli mesaj arşivi oluşturuldu.

Fotoğraf: Salim Aykut Öztürk

Salim Aykut Öztürk'ün Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen çalışması, *Mobility and Armenian Belonging in Contemporary Turkey: Migratory Routes and the Meaning of the Local* (Londra: I.B. Tauris, 2023) adlı kitabın "Building Homes of Unity" başlıklı bölümüne kaynaklık etti. Araştırmacının "[Neredeymiş Bu Tatavla? 100 Yıllık Bir İnşa Hikâyesi](#)" başlıklı yazısı ise Ekim 2023'te Salt Blog'da yayımlandı.

2014

Banu Karaca, “Kayıp Menşeler ve Türkiye’de Sanatın Ekonomi Politliği”

Türkiye tarihi bağlamında sanat nesnelerinde menşenin ne anlama geldiğini sorgulayan ve menşe araştırmalarında karşılaşılan kavramsal ve pratik engelleri tanımlamayı hedefleyen bir araştırma.

Deniz Arzuk, “Parçalanmış Kentlerde Çocukluk: Türkiye’de Çocukluğun 1980 Sonrası Mekânsal ve Söylemsel Dönüşümü”

20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren değişen düzende, çocukluk kavramının mekânsal ve söylemsel dönüşümünün analizi, bu süreçteki geçişler ile girift ilişkilerin haritalandırılması.

Deniz Yonucu, “Bir İdeal Olarak İstanbul: Kentin Alevi Mahalleleri ve Marjinden Kente Bakmak”

İstanbul’a çok katmanlı, çok kültürlü, karmaşık ve çatışmalı bir kent olarak yaklaşp, kentin en istisnai yerleri olarak görülen Alevi mahallelerinin oluşum biçimlerinin analizini yaparak İstanbul’un tarihyazımına yeni bir perspektif katmayı amaçlayan bir araştırma.

K. Mehmet Kentel, “Ölü Bedenler Üzerinde Kozmopolitizm: Geç 19. Yüzyıl İstanbul’unda Çeşitliliği Uysallaştırmak”

Tepebaşı Bahçesi’nin tarihi odağında; Pera’yı modernite, kozmopolitizm ve ilerlemenin sembolü olarak değil, mekânsal iktidar ilişkileri, yerinden etmeler ve direnişlerle şekillenmiş bir bölge olarak tartışmayı ve bu sayede tarihyazımının seçici çeşitlilik algısının nedenlerini sorgulamayı amaçlayan bir araştırma.

Nermin Saybaşı, “Mıknatıs Sesler, Duyusal Formlar”

Türkiyeli sanatçıların özellikle 1990’lı yıllardan itibaren ürettiği yerleştirme, video ve performanslarda sesin estetik, politik ve performatif yanına odaklanan; görme ile dinleme arasındaki dinamik ilişkiyi “mıknatıs ses” kavramı önerisiyle inceleyen bir araştırma.

Umut Şumnu, Ece Akay Şumnu ve Duygu Yarımbaş, “Şimdi Bir Yuva Sahibi Olmanın Zamanıdır: Türkiye’de Banka İkramiye Evleri Olgusu”

1940’ların sonundan 1970’lerin sonuna Türkiye’de barınma/konut kültürünün oluşumu ve gelişiminde kooperatif evlerle birlikte önemli rol oynayan banka ikramiye evlerinin toplumsal yaşantı ve fiziksel çevreyle ilişkisine dair bir araştırma.

Projesi (Duygu Yarımbaş ve Ece Akay ile birlikte) Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Umut Şumnu, araştırması odağında bir [web sitesi](#) hazırladı. Duygu Yarımbaş'ın araştırma bulgularından faydalanarak kaleme aldığı "Wondering about your destiny" başlıklı yazısı *eabh* (The European Association for Banking and Financial History) Bulletin'ın "[Posters in Finance](#)" (2023) sayısında yayımlandı. Yazı, "[Acaba kısmetinizde ne var...: Türkiye'de Banka İkramiye Evleri Fenomeni](#)" başlığıyla Türkçeleştirilerek Ağustos 2023'te Salt Blog'da yayımlandı.

Osmanlı Bankası İkramiye Evleri afişi, takribi 1970
Salt Araştırma, Osmanlı Bankası Arşivi

Projesi 2014'te Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Deniz Yonucu'nun *Police, Provocation, Politics: Counter-insurgency in Istanbul* (New York: Cornell University Press, 2022) adlı kitabı, Critical Urban Anthropology Association'ın (CUAA) 2023 Anthony Leeds Ödülü'ne layık görüldü.

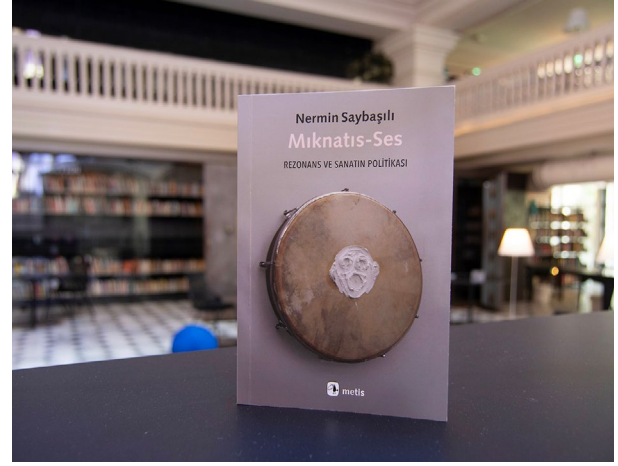
Gazi Mahallesi, 2014
Fotograf: Sinan Targay

Projesi Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Banu Karaca'nın *The National Frame: Art and State Violence in Turkey and Germany* (New York: Fordham University Press, 2021) adlı kitabı yayımlandı.

Varlık Vergisi'ni ödeyemeyen azınlıkların ev eşyaları satışa çıkarılırken, 1943
Milliyet Gazetesi Arşivi

Projesi Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Nermin Saybaşılı'nın *Mıknatıs-Ses: Rezonans ve Sanatın Politikası* (İstanbul: Metis, 2020) adlı kitabı yayımlandı.

Mıknatıs-Ses: Rezonans ve Sanatın Politikası, Metis, 2020

2013

Bengü Aydın, “Ressamlar Örneği Üzerinden Türkiye’de Modernlik ve ‘Milli Sanat’ Tartışmalarına Bir Bakış”

1923-1950 yıllarında uygulanan kültür politikalarının ressamların üretimi ve sanatsal söylemine ne tür etkileri olduğunu anlamayı amaçlayan bir inceleme.

Ege Berensel, “Dinamo Mesken”

Türkiye futbol tarihinin sırf adından dolayı kapatılıp oyuncularını soruşturma, kovuşturma, yargılama ve işkencelere maruz bırakılmış yegâne futbol kulübü Dinamo Mesken’i konu alan bir video enstalasyonu için araştırma projesi.

Eray Çaylı, “‘Şimdiki Geçmiş’ ve Kültürel Miras: Mekân, Hafıza, Temsil”

İstanbul Türk İslam Eserleri Müzesi, Ankara Ulucanlar Cezaevi Müzesi ve Diyarbakır İçkale’deki bir grup bina odağında, “konvansiyonel” ve “zorlu” miras arasındaki gerilimlerin geçmişle kurulan ilişkiye etkilerini inceleyen bir araştırma.

İdil Çetin, “Devlet ve İmgeleri: Türkiye’de Fotoğraflardaki Geçmiş Anımsamak”

Erken Cumhuriyet döneminde üretilen fotoğraflar üzerinden devletin temsiliyeti ve bunun alımlanması bağlamında göstergebilimsel ve sosyolojik bir tarih okuması.

Özge Sade Mete, “Katılımcı Tasarım Açısından Çanakkale Arkeoloji Müzesi ve Troya Müzesi”

Çanakkale Arkeoloji Müzesi ile Troya Müzesi’ni karşılaştırmalı olarak inceleyen ve 1960’lardan günümüze Troya’nın tarihsel anlatıdaki yeri, katılımcı kültürel miras yönetiminin yerleşik tarih anlatısını dönüştürme potansiyeli gibi konuları ele alan bir araştırma.

Özge Serin ve Brian Karl, “Sabit Olmayan Zeminlerde Yürümek: İstanbul’daki Gayrimüslim Mezarlıkları”

Gayrimüslim mezarlıklarının sosyal, ekonomik ve kültürel mübadele içerisindeki yerini açığa çıkarmayı, cemaatler arasındaki sınırları sorgulamayı amaçlayan bir belgesel proje araştırması.

İdil Çetin, “Erken Cumhuriyet Yıllarının Görsellik Rejiminde Mustafa Kemal Atatürk Fotoğrafları” başlıklı konuşmasında Salt Araştırma Fonları’yla desteklenen araştırmasını odağına aldı. 27 Eylül 2023’te Salt Galata’da gerçekleştirilen konuşmanın kaydı Salt’ın [YouTube kanalından](#) izlenebilir.

Atatürk’ün şapkayı tanıttığı yurt gezisi
Resimli Perşembe mecmuasının 14. sayısı, 24 Eylül 1925
 Fotoğraf altı: (üstte) Reis-i Cumhur Gazi Paşa Hazretleri Kastamonu’dan avdet ederken; (altta) Gazi Paşa Hazretlerinin Kastamonu Seyahati ictimai tarihimizde yeni bir devir açmıştır.

Projesi Salt Araştırma Fonları’yla desteklenen Bengü Aydın Dikmen, “Circulation of Humanism and Classicism during World War II in Turkey: The Case of the Painters’ Homeland Tours (1938-1946)” başlıklı makalesiyle *Turkish Cultural Policies in a Global World* (Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2018) adlı yayına katkıda bulundu.

Güzel Sanatlar, 1940, Sayı: 2, s. 152
 Resim: Sabiha Rüştü Bozcalı

Projesi Salt Araştırma Fonları'yla desteklenen Ege Berensel'in görsel araştırma niteliğindeki sergisi [Dinamo Mesken](#) 27 Ocak-21 Mart 2015'te Salt Ulus'ta sunuldu. Patrick Keddie'nin Berensel ile sergi üzerine yaptığı mülakat sonrası kaleme aldığı "[Dinamo Mesken: Turkish Football as a Political ... Football](#)" başlıklı yazı, Mart 2015'te *Los Angeles Review of Books*'ta yayımlandı. Yazının [Türkçe çevirisi](#) ise Nisan 2015'te Salt Blog'da yayımlandı.

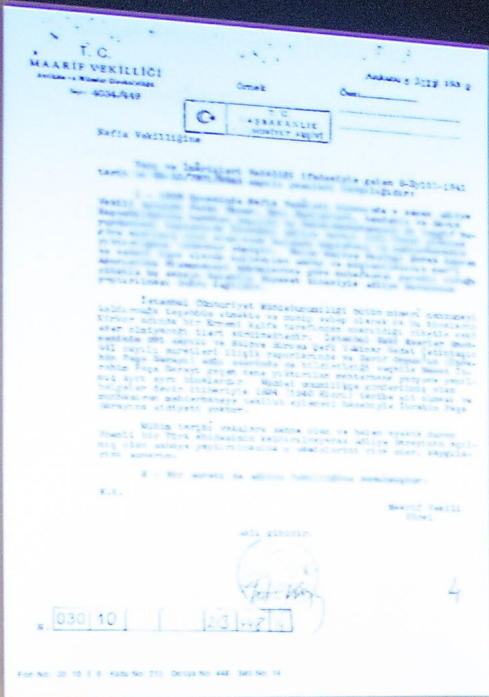
Dinamo Mesken, 1979-1980 futbol sezonu
Fotoğraf: Cemal Karadağ (1979)

Dinamo Mesken sergisinden görünüm, Salt Ulus, 2015
Fotoğraf: Cemil Batur Gökçeer

Dinamo Mesken sergisinden görünüm, Salt Ulus, 2015
Fotoğraf: Cemil Batur Gökçeer

Salt Araştırma Fonları sunumları, Salt Galata, 2013
Fotoğraf: Mustafa Hazneci

Araştırmacılar

Ahenk Yılmaz (2020)
 Akansel Yalçinkaya (2019)
 Alaz Burak Şen (2015)
 Aslı Özgen Tuncer (2021)
 Aslıhan Günhan (2021)
 Ayça Yüksel (2023)
 Ayşe Hilâl Uğurlu (2015)
 Banu Karaca (2014)
 Baran Çağınlı (2015)
 Barış Alp Özden (2018)
 Başak Altın (2022)
 Bengü Aydın (2013)
 Bengü Kurtege Sefer (2017)
 Beyza Boyacıoğlu (2015)
 Bilge Beril Kapusuz Balcı (2022)
 Bilge Köse (2015)
 Biray Anıl Birer (2019)
 Brian Karl (2013)
 Burak Çevik (2016)
 Büşra Sokur (2023)
 Can Memiş (2022)
 Canan Eda Özgener (2018)
 Deniz Arzuk (2014)
 Deniz Tümerdem (2019)
 Deniz Yonucu (2014)
 Derya Acuner (2017)
 Didem Yavuz Velipaşaoğlu (2021)
 Dilara Tekin Gezginti (2018)
 Dilşad Aladağ (2018)
 Duygu Yarımbaş (2014)
 Ece Akay Şumnu (2014)
 Ecem Sarıçayır (2017)
 Eda Aslan (2018)
 Eda Tarak (2015)
 Ege Berensel (2013)
 Efe Murat Balıkçioğlu (2022)
 Elif Soylu (2019)
 Elvan Cobb (2015)
 Emircan Melek (2019)
 Emirhan Eringen (2022)
 Emirhan Özay (2020)
 Enver Arcak (2016)
 Eray Çaylı (2013)
 Esra Bakkalbaşioğlu (2016)
 Esra Bici Nasır (2021)
 F. Ali Taptık (2016)

Faruk Can Ünal (2020)
 Gülay Acar Göktepe (2020)
 Gülsüm Baydar (2020)
 Hacer Bozkurt (2021)
 Hatice Kurşuncu (2019)
 Hazal Özdemir (2022)
 H. Duygu Türemez (2016)
 Ilgın Yeşim Eldeş (2021)
 İdil Çetin (2013)
 İnci Olgun (2022)
 İpek Kay (2019)
 Kıvanç Kılınç (2020)
 K. Mehmet Kentel (2014)
 Meltem Gürel (2017)
 Mert Daban (2020)
 Mert Sarısu (2020)
 Murat Tülek (2016)
 Mustafa Emir Küçük (2023)
 Mustafa Kemal Baran (2018)
 Nergis Abıyeva (2017)
 Nermin Saybaşıllı (2014)
 Nihal Koparan (2017)
 Nil Tuzcu (2016)
 Nora Tataryan (2020)
 Onur Yazıcıgil (2018)
 Oytun Elaçmaz (2019)
 Ozan Torun (2023)
 Önder Çelik (2016)
 Öykü Önal (2023)
 Özge Sade Mete (2013)
 Özge Serin (2013)
 Rüstem Ertuğ Altınay (2017)
 Sait Gözü (2022)
 Salim Aykut Öztürk (2015)
 Seda Özdemir Şimşek (2018)
 Serim Dinç (2022)
 Sevi Bayraktar (2023)
 Sevinç Coşkun (2017)
 Sezen Kayhan (2017)
 Suna Yılmaz (2019)
 Suzan Pektaş (2023)
 Şahika Karatepe (2021)
 Şerif Süveydan (2020)
 Tarık Özcan (2019)
 Tuğçe Tezer (2021)
 Umut Şumnu (2014)
 Ümit Fırat Açıkgöz (2016)

Seçici Kurul

Ahu Antmen (2017-2018)
 Alev Erkmen (2019-2020)
 Alp Yücel Kaya (2019-2020)
 Ayşe Erek (2023-2024)
 Bilge İmamoğlu (2023)
 Bora Gürdaş (2019-2020)
 Burak Onaran (2021-2022)
 Bülent Batuman (2021-2022)
 Bülent Tanju (2013-2014)
 Cengiz Kırılı (2013-2014)
 Deniz Artun (2021-2022)
 Elvan Altan (2017-2018)
 Farah Aksoy (2019-2022)
 Gülhan Balsoy (2023-2024)
 Lorans Tanatar Baruh (2013-2024)
 Meltem Toksöz (2015-2016)
 Meriç Öner (2013-2014)
 Merve Elveren (2015-2016)
 Nadir Özbek (2017-2018)
 Sezin Romi (2023-2024)
 Sibel Bozdoğan (2015-2016)
 Vasıf Kortun (2017-2018)
 Zeynep Sayın (2013-2014)
 Zeynep Yasa Yaman (2015-2016)

Destekçiler

Culturelist (2020)
 Sibel ve Hande Bozdoğan (2016-2017)

Salt Araştırma Fonları 10. Yıl
2013 - 2023